
Anbudet

Eskilstuna - Strängnäs Släktforskarförening

Informationsblad för Eskilstuna - Strängnäs Släktforskarförening Nr. 1 år 2006

Men det här är väl fel?

Nej en vacker flicka är aldrig fel, speciellt när hon är släkting till en av våra medlemmar, läs mer på sidan 7.

Den svenskättade Lucian: Amanda Wann fotograferad av fotografen Jim Turner i Lindsborg, Kansas USA.

*Fotot publiceras med skriftligt tillstånd av fotografen som också levererade det per mail efter en ödmjuk förfrågan från redaktionen med anledning av artikel-författarens intressanta bidrag till detta nummer av tidningen. Återigen ett bevis på devisen: **att frågar man inte så får man inga svar!***

I detta nummer:

- Ordförandespalten sid. 3
- Spår efter anor i Södermanland sid. 4
- Information från Datagruppen sid. 6
- Höstmöte med guldkant sid. 6
- Efterlysning sid. 8
- Kalendarium sid. 9
- Kallelse till årsmötet sid. 10
- Dagordning till Årsmötet sid. 11
- Nya medlemmar och reseinbjudan sid. 12
- Från Sverige till Amerika sid. 13
- Om gravstensinventering i Strängnäs sid. 14
- Efterlysningar och lite annat sid. 15
- Församlingarnas förändringar i Strängnäs sid. 16
- Några Disgentips sid. 18
- Plus en massa annat på varierande platser här och där!

Anbudet

ESSF Adress:

Eskilstuna - Strängnäs
Släktforskarförening
Dambergsgatan 1
633 41 ESKILSTUNA
Telefon 016 - 12 21 47

Postgiro:

73 81 41-1

Medlemsavgifter 2006

Fullbetalande	200.- / år
Familjemedlem	100.- / år
Medlemskap för ungdom upp till 23 år	25.- / år

Avgift för ny medlem som betalas in till föreningen mellan den 1/10 och 31/12 ger fullt medlemskap även på följande år.

Redaktion

Layout och teknik:

Arne Carlsson

Gillbergavägen 140
632 36 ESKILSTUNA
Tfn / Fax 016 - 42 64 10
Mobil 070 - 588 06 10
E-post: nils-arne@caritakonsult.se

Adressändring

Skickas till Kassören!!

Eftertryck eller citat

Får gärna göras ur Anbudet under förutsättning att källan och författare anges.

Anbudet ges ut 4 ggr. per år i ca 550 ex. och framställs hos:

Carita Konsult & Service i Eskilstuna
Tfn/Fax: 016 - 42 64 10

ISBN/ISSN 9929522492

Busslinjer

Enligt uppgift så går följande bussar via Kungsvägen: Från Fristadstorget nr. 11, 12, 20, 31, 216, 221, 720, 801 och Pulsen. Mot Fristadstorget går nr. 11, 12, 20 och 30.

Buss nr. 720 från Strängnäs stannar vid Rådhusstorget.

Styrelse

Ordförande, redaktör och ansvarig utgivare:

Sven Kullman

Thulegatan 9 B
633 58 ESKILSTUNA
Tel: 016-12 62 87

E-post:

smedcomp@eskilstuna.mail.telia.com

Vice Ordförande:

Kjell Ivarsson

Alfeltsgatan 5 A
633 40 ESKILSTUNA
Tfn 016 - 12 35 91

E-post: 41ivarsson@telia.com

Sekreterare:

Anita J Carlsson

Eleonoragatan 12 B
633 43 ESKILSTUNA
Tel: 016 - 12 62 82

E-post: 7077karlsson@telia.com

Kassör:

Margareta Gustafsson

Kyrkogårdsgatan 2 A. 4 tr
633 41 ESKILSTUNA
Tel: 016-13 11 80

E-post: m.gson@sverige.nu

Manus och utgivningsdagar för Anbudet 2006

Sista manusdag,		till posten		
Nr 1	-"-	23/1	-"-	15/2
Nr 2	-"-	19/5	-"-	9/6
Nr 3	-"-	28/8	-"-	18/9
Nr 4	-"-	20/11	-"-	11/12

Föreningslokalen

Finns på Dambergsgatan 1 och parkering finns vid Sveaplans centrum (2 tim.) och ibland även på Dambergsgatan, **kör lugnt, detta är ett villaområde.**

Det finns en tryckknapp till ringklockan till vänster om ytterdörren.

Övriga styrelsemedlemmar:

Gunvor Larsson

Sörgårdsgatan 9
645 33 STRÄNGNÄS
Tel: 0152-123 09

E-post: gunvorlarsson@rixmail.se

Ulla-Britt Svensson

Kungsvägen 11
633 40 ESKILSTUNA
Tfn 016 - 12 10 29

E-post: ullabritt Svensson@tele2.se

Sonja Jönsson

Gräsgatan 40
645 40 STRÄNGNÄS
Tfn / Fax 0152 - 139 40

E-post: sj13940@vattnet.com

Göran Thomasson

Bosättervägen 3
633 47 ESKILSTUNA
Tel: 016-13 02 71

E-post: g.thomasson@telia.com

Karl-Inge Karlberg

Mellanvägen 35
633 69 SKOGSTORP
Tfn 016 - 252 57

E-post: karlberg@skogstorp.com

Föreningens hemsida:

<http://www.essf.just.nu>

E-postadress:

essf@telia.com

Öppettider

Lokalen är öppen för medlemsträffar på de tider som anges i kalendarier på sidan 9. Övriga tider kan lokalen vara upptagen för utbildning eller andra aktiviteter och är alltså inte allmänt tillgänglig!

H

ej!
Hur skall jag undvika att upprepa mig själv, är den tanke som far genom mitt huvud när jag slagit mig ner för att skriva denna artikel. Det låter väldigt tråkigt och den medlem som för första gången läser Anbudet undrar förstås vad det står för.

Nej, det är verkligen inte tråkigt att konstatera att allt rullar på, när det rullar på det sätt som det gör i vår förening. Det rullar på med cirklar, öppet hus, utflykter, studiebesök, föreningsmöten och flera medlemmar och den som svarar för layout och teknik när det gäller Anbudet kliar sig i huvudet och undrar som vanligt när artiklarna kommer.

Det rullar på med registrering av födda-vigda-döda och snart kommer den databasen att testas i Släktforskarförbundets presentationsprogram och det börjar rulla med gravstensinventeringen och kortregistret på biblioteket. Listan kan göras längre men jag stannar här.

Så om jag lägger litet medicinska aspekter på ESSF, ser föreningen som patient, så skulle jag konstatera att allmäntillståndet är gott. Det är en vital 25-åring trots att de flesta delarna uppvisar tecken på mer eller mindre långt gånget åldrande. Delarna fungerar men de drabbas lättare av trötthet och de behöver längre tid för återhämtning men tillsammans fungerar de som en 25-åring. Ett märkligt fenomen kan tyckas, men delarna stimuleras förmodligen av varandra i den sociala miljö som de verkar i. Olika aktiviteter verkar dessutom som smörjolja, förlåt, en vitamininjektion.

Hjärtat i 25-åringen pumpar på utan påtagliga sviktsymtom eller arytmier.

Tvärt om, men jag tror att en viss tillförsel av stimulantia i form av cirkulation eller nya utmaningar inte skulle skada utan snarast vitalisera hjärtat. Ett och annat extraslag är dessutom inte farligt!

När det gäller de mentala funktionerna så kan det föreligga en viss risk för att 25-åringen drabbas av fartblindhet. "Det rullar på" men fartblindheten infinder sig och greppet om omgivningen förvanskas och tröttheten smyger sig på. Boten är inte att öka farten eller att bromsa utan att byta de delar som drabbas av fenomenet. De behöver få återhämta sig och skall ersättas av delar som inte är fartblinda. De kan köra på, de upplever fartens tjustning fullt ut och har full koll på situationen. Jämför med ett stafettlag som springer 4x100m eller den som springer ensam 400 m. Viken konstellation springer snabbast och vilken kan springa flest varv med god fart? Att springa på en ny arena kan också verka stimulerande.

Ja, nog om detta. Lördagen den 18 mars har Släktforskarförbundet proklamerat som Släktforskningens dag och då skall vi förstås göra god reklam för släktforskningen. Då gäller det att synas och höras så jag hoppas många ställer upp då. Styrelsen har inte något klart program för detta ännu, men det kommer.

Att släktforskningen definitivt hamnat i dataåldern är det ingen tvekan om. Det har haft en rad positiva konsekvenser men även genererat en del problem. Ett av dessa är Datainspektionens synpunkter på vad som skrivs på Anbytarforum. Självklart skall personuppgifter hanteras varsamt men frågan är vad som är rimligt. Enligt ett veckobrev från förbunds-ordföranden Ted Rosvall så har förbundet och Riksarkivet varit eniga om en rekommendation som dock Datainspektionen ej velat ställa sig bakom.

Riksarkivets förslag var:

"Enligt reglerna i persouppgiftslagen får beträffande levande personer endast harmlösa uppgifter göras tillgängliga över Internet. En uppgift som är 100 år gammal kan som regel betraktas som harmlös i detta sammanhang.

Viss försiktighet iaktas beträffande födelse- och dopböcker. Även dessa bör dock kunna läggas ut om de inte innehåller senare anteckningar".

Sista ordet är således inte sagt i denna fråga och du kan läs mera om detta i Släkthistoriskt Forum nummer 5/05. Hur är det, prenumererar du på tidningen? Om inte så kan du läsa den i vår föreningslokal eller på biblioteket. Personligen tycker jag tidningen har stort värde. Den kostar 180 kr/år.

En annan tidskrift jag tycker om är Diskulogen, främst för att den innehåller bra artiklar om hur Disgen kan användas. Onekligen erbjuder programmet många intressanta tillämpningar. I senaste numret av Diskulogen kunde vi också läsa om en mångsysslare som "...gjort mer än 1 000 individuella släktböcker", och som hade ca 10 000 individer registrerade i Disgen. Ja, när man väl beslutat sig för hur släktboken skall ställas upp så kan han ju skriva ut 10 000 individuella släktböcker.

Jag säger inte detta för att raljera utan snarare för att föra över tanken till hur man skall presentera sin släktforskning. Jag anser att man skall presentera sina resultat på något vis för de som har ett intresse av resultaten av min forskning. Det finns alltid någon även om du på förhand inte vet vem.

Att skriva ut en släktbok är ett sätt att presentera resultaten men hur intressant den blir beror på vad du registrerat. I den pågående skrivarcirkeln har vi diskuterat detta mycket och har kommit till den kanske inte så originella men ändå gemensamma uppfattningen att formen för presentation får varieras beroende på forskningsresultatens karaktär. Har vi bara namn och årtal lämpar sig en presentation men om vi har mycket "kött på benen", bilder och kartor etc. så kan en annan form vara bättre och roligare. Hur som helst, det är först när vi försöker skriva ner något som man verkligen upplever vad som fattas och det inspirerar till vidare efterforskningar.

Vill du vara med i skrivarcirkel? Hör i så fall av dig till undertecknad!

Fortsättning på sidan 4

Lördagen den 11 mars klockan 13.00 är det dags för årsmötet och då hoppas jag att många kommer till Ham-maren för att diskutera föreningens verksamhet.

En av punkterna på föredragnings-listan är frågan om ny logotyp och en viktig fråga är förstås hur styrelsen skall se ut framöver och det är viktigt för styrelsen att få respons från medlemmarna.

Mötet inleds med vad jag tror kommer att bli ett intressant och underhål-lande föredrag. Se separat kallelse/in-bjudan.

Välkommen!

Sven Kallman

Spår efter anor. En rundtur i Söderman-land sommaren 2005

I nledning

Jag hade länge lekt med tanken att för mina närmaste anhöriga redovisa en del av mina släktforskningsresultat i samband med en biltur genom Södermanland. När jag började släktforska hade jag ingen aning om att jag skulle finna kopplingar till så många ställen i grannskapet.

Min hustru Birgitta och jag kom såle-des överens med mina båda systrar och en sväger att i början av augusti förra året göra en tvådagars tur runt i Södermanland med en liten avstickare till Västerås.

Jag förberedde det hela väl genom att sammanställa ett ganska gediget ma-terial som jag kunde dela ut inför varje anhalt på vår resa. Jag hade skrivit ut kartor, bl.a. detaljförstoringar av häradskartor, ansedlar med fotografier, kopierat bakgrundmaterial ur Sörmlandsbygden, Svenskt biografiskt lexikon, tidningsurklipp, Nordisk familje-bok, Svenskt konstnärslexikon, en uppsats från Institutionen för konstvetenskap i Stockholm, ett bygdespel med anknytning till Hölö m.m. m.m.

I förberedelserna ingick också att ta reda på när de olika kyrkorna var öppna och att våra besök i dem inte skulle sammanfalla med någon förrätt-ning då jag önskade fotografera i ett par kyrkor. Jag kollade också att det fanns lämpliga stegar på plats så att jag inte skulle få alltför konstiga vink-lar att fotografera ur. På banken i Södertälje hade jag stämt tid med den säkerhetsansvarige och i Hölö hade jag avtalad tid med en av hembygds-föreningens medlemmar.

Fogelstad och Stora Sundby

Tidigt på morgonen dag ett startade vi rundturen från vårt landställe i Blom-sterhult som ligger i Österåkers socken i Vingåkers kommun, helt nära Hjälmaren.

Första anhalten blev redan efter några kilometer vid Fogelstad i Julita. Den platsen hade inget med släkten att göra men jag tyckte det var av intresse att få informera om den kvinnliga medborgarskolan som drevs där 1925-1954 och titta på byggnaden som rymde skolan.

Vid Stora Sundby åkte vi upp mot slot-tet och tittade på det och alla uthusen. Att vi stannade till där kan hänföras till slottet en tid ägdes av Peter Gödecke, född i Hannover 1750. Det var änkebrukspatronessan Gödecke som 1827 sålde Stora Sundby till Carl De Geer, han som ”åt sin presumtiva änka och faderlösa dotter” köpte slot-tet. Peter Gödecke hade 1824 dött på Stora Sundby sätesgård. Det är famil-jen Gödecke som figurerar i vår släkt. De exakta förhållandena har jag ännu inte lyckats reda ut men det ser ut som om Peter Gödeckes mor i sitt andra gifte blev mor till min ff fm styvmor. Vidare var min ff ff informator till Pe-ter Gödeckes brorsbarn i Stockholm. Således finns inga blodsband men väl sociala kopplingar till familjen Gö-decke.

Öja kyrkogård

Här kunde vi studera gravstenen på Peter Gödeckes grav.

Husby-Rekarne kyrkogård och Ry-ningsberg

Nästa stopp blev vid Husby-Rekarne kyrka, den kyrka som varit vår församlingskyrka under 25 år. På ett

mycket tidigt stadium i min släktforsk-ning fick jag indikationer på någon koppling till Husby-Rekarne och Ryningsberg. Sedan jag hittat en för mig intressant grav på kyrkogården och fått övertaga en del gamla släkt-brev så har bilden klarnat.

Min ff mf, Adolf Wilhelm Rosander, född 1816, hade en storasyster vid namn Christina Lovisa, född 1815. Hon var gift med kyrkoherden Per Jo-nas Jonsson i Husby-Rekarne, och de fick en dotter. Hennes namn blev Emi-lia och hon gifte sig med dåvarande ägaren av Ryningsberg, Daniel Wil-helm Granath, född 1818. Kyrko-herdens och hans frus grav kunde vi beskåda på kyrkogården. D.W. Gra-nath med familj blev de sista Grana-therna på Ryningsberg, något jag inom ramen för ESSFs skrivarcirkel håller på och skriver om. Ovan nämnda A.W. Rosander har skrivit ett brev jag har i min ägo som är dagtecknat Rynings-berg den 12 juni 1868 Han tjänstgjorde en period som inspektor på Ry-ningsberg, tiden före den aktuella kon-kursen och försäljningen av Ry-ningsberg och i det aktuella brevet beskriver han familjen Granaths upp-brott från Ryningsberg.

Västerås domkyrka

Min ff ff fm var född i Västerås 1731 som äldsta barnet till makarna Abra-ham Hülphers och Kristina Westdahl. Hennes namn var Maria Hülphers och hon skulle få 12 yngre syskon. Famil-jen Hülphers tillhörde under en lång period de ledande handelsfamiljerna i Västerås. I vapenhuset i domkyrkan finns ett epitafium med porträtt på Abraham och Kristina och det var

Makarna Hulphers

detta jag ville fotografera. Resultatet syns på bilden. Den på förhand be-ställda stegen kom väl till pass.

Fortsättning från sidan 4

I domkyrkan finns också en grav i mitt-gången som var av intresse för oss. Dels hyser den makarna Hülphers dels en av mina äldsta kända anor, nämligen min ff ff fm ff mm ff, biskopen i Västerås, Olaus Stephani Bellinus, född ca 1545. Det exakta födelseåret har varit föremål för ingående studium av andra än mig.

Mariefred

Här var målet ett par gravar. Den ena hade jag tidigare besök och den andra var ny för mig, den hade jag sparat helt nyligen. Även här hade jag en avtalad tid för möte med en av kyrkogårdsarbetarna, en man som med stort intresse dokumenterar gravarna och som tidigare sänt mig utskrifter från den databas med bl.a. fotografier på gravar som han lagt upp.

Almnäs

Det sista målet dag ett på vår rundtur var Almnäs, vid västra änden av sjön Måsnaren utanför Södertälje. Här låg en gång en gård på vilken en av min ff fastrar med man bodde. De lämnade gården 1911 och försvarsmakten köpte områden på 50-talet. Området blev övningsfält och det har sports mig att försvaret brände ner alla byggnader och sedan jämnade man ut ruinerna med caterpillar. (Bandtraktor. Red. anm.).

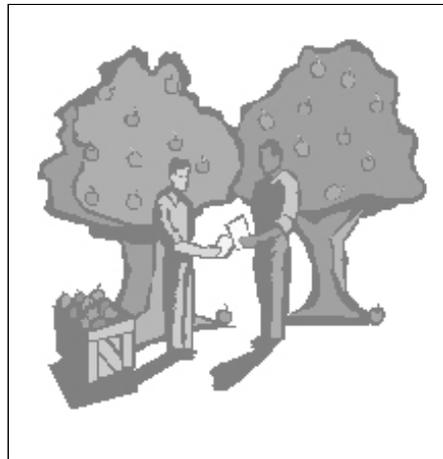
Här hade jag planerat att vi skulle ägna oss åt litet "nutidsarkeologi". Kunde vi hitta spår efter den gård som en gång funnits där? Med hjälp av en utskrift av häradskartan över området var det mycket lätt att orientera sig och vi kunde snabbt se var några uthus legat. Stenar från grunden var kvar och bandjärn stack upp ur backen. Var man-gårdsbyggnaden legat kunde man ana då marken på förväntat ställe var onaturligt plan. Sedan hittade vi massor av spår från den trädgårdsanläggning som funnits där. Vi hittade en rad odlade blomster, humle, bärbuskar mm. Glada tillrop hördes från vår skara när någon gjorde ett nytt fynd. Detta blev kulmen på dag ett.

Skogskyrkogården

Efter övernattnings i Stockholm började vi dag två med ett besök på Skogskyrkogården, denna fantastiskt vackra anläggning som fått status av kulturarv.

Hall

På småvägar tog vi oss sedan ner till Hall utanför Södertälje. Hall är väl för de flesta i dag bekant p.g.a. fängelset som ligger där. Ursprungligen var Hall en stor lantbruksegendom, vackert belägen vid Hallfjärden. År 1875 köptes fastigheten av "Föreningen till minne af konung Oskar I och drottning Josefina hvilken där anordnat en förbättringsanstalt benämnd åkerbrukskolonien Hall med uppgift att från alla delar af riket till vård emottaga gossar mellan 10 och 15 års ålder, hvilka begått brottsliga handlingar eller ådaga-lagt gröfre vanart, samt att återföra och uppfostra dem till gudsfruktan, arbetssamhet och goda seder".

En av de som arbetade som inspektör där var en av min ff farbröder som dog 1881. Vi ville se om det fanns några spår från den tiden så vi parkerade bilen utanför fängelset och vandrade sedan sorglöst omkring bland byggnaderna och i parken som tillhörde den ursprungliga egendomen. När vi skulle lämna stället kom en man ut och frågade vad vi höll på med och vi tänkte att nu blir det problem. Men ingalunda. Tvärt om.

Vi förklarade vårt ärende och mannen berättade att han numera ägde och bodde i herrgårdsbyggnaden och hade stort intresse för stället historia. Han bjöd in oss i sitt hem där hans hustru kokade kaffe åt oss allt medan vi andra tog del av fotografier och olika handlingar som rörde Hall.

Besöket på Hall blev en sådan där överraskande och positiv händelse som man involveras i när man är ute och "luskar".

Nya kyrkogården i Södertälje

Besöket på Hall tog längre tid än beräknat så vi passerade kyrkogården i Södertälje ganska snabbt. Vi hann dock med att stanna till vid den grav där sex anor vilar.

St. Ragnhilds kyrka

Denna kyrka ligger centralt i Södertälje och på kyrkogården finns ett fåtal gravar varav en är prostens Kullmans, min ff ff. Han var kyrkoherde i Södertälje och Tvetas församlingar och dog 1869. I sakristian i kyrkan finns ett porträtt av honom och det var det jag ville visa mina medresenärer. Dessutom ville jag fotografera målningen, så en lång stege uppbringades även här.

Södertälje sparbank

Prosten Kullman var en av initiativtagarna till bildandet av Södertälje sparbank så han har hedrats med ett porträtt även i sparbankens lokaler. Jag hade en gång tidigare tittat på den tavlan när jag ensam besökte Södertälje och jag tyckte då att tavlan var fin där den hängde i bankens personalutrymme. Nu skulle vi tillsammans titta på den men fem personer ville man inte släppa in i bankens inre lokaler så därför hade jag avtalat tid med den säkerhetsansvarige på banken som plockade upp tavlan till ett rum i själva banken. Där kunde vi konstatera att den tavlan var en ganska dålig kopia av den som hängde i kyrkan. Vi blev trevligt bemötta och lämnade banken med en bok i handen som givits ut när banken fyllde 150 år.

Tveta

Vid den mest ostliga delen av sjön Måsnaren ligger Tvetaberg och Tvetas kyrka och ungefär mitt emellan Södertälje stad och Tvetas låg Geneta prästgård där min ff ff residerade. Även på denna kyrkogård hade vi anledning att besöka några gravar och medan vi intog lunch vid stranden av Måsnaren läste jag valda delar ur boken Pappas lydige son, Clas Tamms dagböcker och brev 1827-1865. Clas Tamm bodde på Tvetaberg och var således samtida med prostens Kullman och i den nämnda boken figurerar både min ff ff och hans son Svante (Sven). De deltar inte bara i släddpartier på Måsnaren och festligheter på Tvetaberg utan också i sam-

Fortsättning på sidan 7

Information från Datagruppen

Intressanta länkar till Internet.

Från Nils Mossberg på Eskilstuna stadsarkiv har vi fått en intressant information om de databaser man kan hitta på Internet över Eskilstunas historia och kulturarv.

- Bibliotekskatalogen hos Eskilstuna stads- och länsbibliotek ger dig tillgång till 500 000 böcker. Katalogen kommer du åt via eskilstuna.se/biblioteket

- Databasen Sofie hos Eskilstuna stadsmuseum innehåller uppgifter om 20 000 föremål och över 6 000 bilder. Materialet är delvis tillgängligt via eskilstuna.se/kulturarv

- Visual Arkiv är Eskilstuna stadsarkivs databas som rymmer förteckningar och information om de ca 60 000 volymer med arkivmaterial, som stadsarkivet förvarar. Databasen är tillgänglig via eskilstuna.se/stadsarkivet

- Svenskt Barnbildarkivs databas håller reda på 650 000 teckningar varav 55 000 är digitaliserade. Databasen hittar man via eskilstuna.se. Välj Kultur & Fritid, Barnkultur, Barnkulturcentrum och därefter Svenskt Barnbildarkiv. Titta sedan under Samlingar.

- Modellverkstadens bildsamling hos Eskilstuna stadsarkiv rymmer ca 1 000 bilder på rivna och nybyggda byggnader i Eskilstuna 1951-1979. Bilderna finns tillgängliga via eskilstuna.se/kulturarv

- Lokalhistoriska dokument hos Eskilstuna stadsarkiv ger dig möjlighet att söka i över 3 000 avskrivna kommunala protokoll från åren 1863-1900. Protokollen är tillgängliga via eskilstuna.se/kulturarv

- KartoRit är Eskilstuna stadsarkivs databas över kartor och ritningar. Via databasen får du tillgång till över 28 000 kartor och ritningar varav några är digitaliserade. Databasen hittar man via eskilstuna.se. Sök därefter på kartor.

- Eskilstunaområdets historia. Den perfekta ingången för dig som är intresserad av Eskilstunas historia. Här hittar du såväl spännande artiklar om Eskilstunas historia som mängder av källor. Förhoppningen är att all den kunskap, all den information och allt det centrala källmaterialet, som finns på arkiv, bibliotek och museer i Eskilstuna inom en snar framtid ska bli tillgängligt via denna sida: eskilstuna.se/historia

- KulturArv Eskilstuna. Sök din historia bland tusentals bilder, föremål och dokument. KulturArv Eskilstuna digitaliserar arkivmaterial och museiföremål samt bilder från Eskilstuna stadsarkiv och Eskilstuna stadsmuseum. eskilstuna.se/kulturarv

Övrigt

Har du tips om något du vill ta upp under denna rubrik skicka gärna ett mail till essf.data@telia.com.

Datagruppen

Göran Thomasson

Läsare till salu

Undertecknad kommer inte att sluta med släktforskning men närmast på grund av platsbrist måste jag göra mig av med min mikroortsläsare, en likadan som vi har i lokalen, således en **COPEX LD 75D** med dubbla objektiv. Jag säljer min för 3.000.-

Sven Kullman

Paleografisk antiklimax

Jag har i dagarna införskaffat ADSL vilket känns fantastiskt jämfört med att arbeta via modem.

Vidare har jag abonnerat på Genline för ett år. Inspirerad av dessa nya möjligheter för släktforskning hade jag letat fram en ana i aktuell födelsebok för 1816. Men jag stötte på ett problem, jag kunde inte läsa var familjen bodde.

Jag kom då på den i mitt tycke smarta lösningen att skriva ut texten från födelseboken och jämföra med en utskrift av gårdsregistret som jag hittat i husförhörlängden. Detta tillvägagångssätt ledde mig rätt. Jag hittade gården där familjen bodde.

Triumf!

*När min hustru så kom hem ville jag förstås visa henne hur praktiskt jag löst mitt problem. Knappt hann jag peka på det för mig otydbara gårdsnamnet i födelseboken förrän hon utläser **Hjelmsätter** varpå jag tappar hakan till knäna.*

När jag väl hämtat mig från denna antiklimax så kunde jag ändå känna en viss stolthet. Jag har ju tränat min hustru i att läsa krumelurer i mer än 35 år och intensivtränat henne de senaste 14 åren då vi arbetat tillsammans, hon som läkarsekreterare och jag som tillhörande medicinalskrået. Många påstår att vi i detta skrå skriver dåligt!

Sven Kullman

Definitivt inte dåligt, men svårtydligt
(Red. anm.)

Hej

Som bekant är E-post ett utmärkt hjälpmedel för alla som jobbar med information.

Men det förutsätter att man ser till att alla som man kan förvänta sig att få information av, vet om att man har E-post och vilken adress det är som gäller!

I min roll som sekreterare sänder jag ibland ut meddelanden per E-post och senast var det 6 E-brev av 33 som kom tillbaka på grund av att mottagarna har bytt adress utan att meddela förenings kassör!

Så snälla, meddela alla adressförändringar snarast.

Med vänliga hälsningar

Anita J Carlsson

Spår efter anor

Fortsättning från sidan 5

band med exempelvis begravningar av småtingar på Tvetaberg som drunknat eller dött i barnsjukdomar.

Hölö

Vårt intresse för Hölö kan härledas till ett bygdespel av Auda Alm Eriksson som har titeln "Det hände vid Åbybrunn 1828". En av huvudpersonerna i spelet är "Clara Adolfina Fredrika, adoptivdotter till grosshandlare Birger-son vid Roslagstull". Denna unga kvinna blev maka till prosten Kullman och utgör för övrigt ett av de stora frågetecknen i min släktforskning då hennes ursprung är oklart, "fader och moder okända".

I Hölö ville vi ta reda på var brunnen låg eller hade legat. Vid tidigare besök där hade jag inte lyckats lokalisera den. Nu hade vi förberett träff med en av medlemmarna i hembygdsföreningen och hon kunde berätta och visa var brunnen legat. Det visade sig också att hon var en av de som varit med om att framföra det aktuella bygdespelat, både i Hölö och på Torekällberget i Södertälje. Då, på 40-talet, var hon en ung flicka med mest intresse för de vackra kläder som hade lånats till uppförandet av spelet. Även här hade vi stor utdelning av besöket och något trötta och fulla av intryck vände vi kosan mot Blomsterhult.

Torsåker och Sörby

På vägen hem stannade vi dock till vid Sörby säteri och Torsåkers kyrka och därmed var i ett avseende cirkeln sluten. De ovan nämnda syskonen Rosander föddes på Sörby som arrenderades av deras far och vid kyrkan finns en den så kallade Rosanderska kryptan. Det finns mycket att berätta om den, men det leder för långt.

Jag kan dock nämna att kyrkogårdsförvaltningen 1988 lät öppna kryptan och att man då väntade sig att finna två kistor men man fann till sin förvåning minst sju. Dessutom fick låsen brytas upp. Vad man inte visste var att vi i slakten hade nyckeln till kryptan liksom en förteckning på alla de 14 personer som vilar där.

Hedvigslund

Strax norr om Ökna säteri i Bogsta ligger på en höjd vid Ludgosjön Hedvigslund, en vackert belägen gård med "Corps de Logis i 2ne våningar, af brädbeklädt timmer och oljemålade samt med frontespis åt båda sidor, innehållande 8 hemtrefliga rum jemte tambur, veranda, kök, skafferi, skänkar, garderober och kontor". Här bodde min ff m och hennes bror som ogifta hos deras morbror som var syskonens förmyndare sedan modern avlidit tidigt.

Häriifrån gick resan direkt till Blomsterhult.

Sammanfattning

Jag har många gånger framhållit att jag anser att ingen släktforskning är avslutad förrän man delat med sig till andra av sina fynd. Ovan har jag beskrivit ett sätt att dela med sig och jag kan försäkra att de som var med tyckte det var intressant. På det här viset blir ju resultaten mera levande också samtidigt som man ser att släktforskningen inte bara handlar om namn och årtal utan att man kan komma in på alla möjliga sidospår.

Sven Kullman

Mina Amerikakontakter

För cirka fyra år sedan fick jag ett telefonsamtal från Oskarshamn, det var en kvinna vid namn Britt Maria Ekstrand verksam inom PLF (Släktforskarföreningen i Oskarshamn).

Till dem hade kommit en förfrågan från USA. En kvinna vid namn Ilene undrade om de hade möjlighet att hjälpa henne att hitta

några släktingar i Sverige. Ilenes morfars mor och far hade emigrerat på 1880-talet från Tuna församling i Kalmar län. PLF har en jättestor databas med uppgifter om födda, döda och vigda från hela Kalmar län och ytterligare lite till.

I denna databas kunde Britt Maria ganska snabbt leta fram Ilenes morfars mor, Kristina Wilhelmina som var äldst i en syskonskara om tio barn.

Näst äldst i den skaran är min morfars mor. Genom att följa henne och hennes barn hittade Britt Maria efter diverse turer mig. Britt Maria och jag hade några telefon- och mail-kontakter och genom dessa fick jag Ilenes mailadress.

Det hör till saken, att jag inte behärskar engelska, "något lite kan jag", men jag har en hustru som har dessa kunskaper så med hennes hjälp började Ilene och jag maila till varandra. Detta har givit mig väldigt mycket, inte bara kontakter och kunskaper om min "släkt" där borta, jag har förkovrat mig i engelska och klarar mig numera ganska bra själv.

När det gäller själva släktforskningen, så ändrades inriktningen på min egen forskning. Jag hade tidigare gjort som de flesta av oss gör som börjar släktforska, vi jobbar för att komma så långt bakåt så fort som möjligt och ägnar inte så mycket tid på vad som hände mellan födsel, vigsel och döden på dem vi forskar på. I kontakterna med Britt Maria och PLF fick jag utdrag från dem om de övriga syskonen till min morfars mor. Med detta som bas började en vandring framåt i tiden, jag har försökt följa dessa syskon och deras avkommor. Det visade sig att ytterligare ett av syskonen, en broder, hade emigrerat. Han emigrerade först av dem 1881 tillsammans med sin livande hustru. De slog sig ner i Texas. De övriga syskonen stannade kvar i Kalmar län och runt Oskarshamn och Vimmerby, men några av deras barn har emigrerat senare.

Kristina Wilhelmina gifte sig med drängen och Torparen Anders Wänn. De får sex barn. Hela familjen emigrerar till USA, men i etapper. År 1883 åker äldste sonen. Han arbetar första året hos sin morbror i Texas. Året efter åker näst äldste sonen Carl Johan Wänn "Ilenes" morfars morfar. I USA går han under namnet Charles Vann. Även han kommer över med hjälp av morbror och moster i Texas. År 1887 emigrerar

Fortsättning på sidan 8

Fortsättning från sidan 7

Kristina Wilhelmina och Anders Wänn med de två yngsta barnen. På goda grunder kan man anta att de båda bröderna har tjänat ihop tillräckligt mycket pengar för betala överresan för far, mor och de två syskonen. Ytterligare två senare kommer de öriga två över, nu är alltså hela familjen i USA, de bosätter sig i Marquette i Kansas.

Det är spännande att ta del av vilka kontakter de har inom släkter i USA. 2003 på sommaren anordnade de en släkträff i Lindsborg där flertalet av dem som deltog har sina rötter (Lindsborg är en gammal svenskstad i USA), cirka 75 personer deltog från åldringar till riktigt små barn och de kom från nästan hela USA. Ilene berättade tidigt i våra mailkontakter att hon var upp vuxen i Lindsborg och att hon arbetade i en sportaffär där. Vid den tiden kunde hon prata svenska vilket hon inte kan idag.

I början av januari fick jag ett brev från Ilene, med i detta brev fanns en tidningssida från Lindsborg, en helsida som handlade om Lucia 2005. Lucian är en ung dam vid namn Vann. Enligt vad vi med ganska stor säkerhet vet är att Lucian är en avkomma efter Viktor Vann en yngre broder till Charles "Ilenes morfar".

- På samma tidningssida hittar man att Lindsborgs Folkdanslag visar upp sig på denna Lucia fest och att det finns Öl Stuga, Hemslöjd, Träblås och lite annat smått och gott. Skrivet på ren svenska mitt i det amerikanska. (red. konstaterande.)

Sommaren 2004 besökte en kusin till Ilene vid namn Jo-Anne och hennes familj Sverige och Ilene undrade om jag och min kusin ville guida dem runt i trakterna där Charles och Kristina Wilhelmina hade levt och verkat, vilket vi naturligtvis gjorde. Vi tillbringade en dag tillsammans, vi avslutade dagen med ett svenskt kaffebord hemma hos min kusin i Kristdala. Jo-Anne med familj blev överförtjusta i allt gott som fanns på bordet och lät sig väl smakas. Jo-Anne frågade efter receptet på en av kakorna som Inga-Maj, min kusin bjöd på, vilket hon fick.

Vi skildes efter en riktigt givande och trevlig dag. Jo-Anne med familj skulle till Växjö dagen efter. Även med henne har jag mailkontakt. Det går cirka ett halvt år efter besöket, så berättar Jo-Anne att en tidning i Chicago (de bor i en förstad till Chicago) hade utannonserat en pristävling, tävlingen gällde ett mat- eller bak-recept och en berättelse om bakgrunden till hur man fått receptet.

Efter ytterligare några veckor kom ett mail där Jo-Anne talade om att hon vunnit tävlingen med receptet på Inga-Majs kaka och senare kom ett brev med tidningsurklipp om pristagarna.

Det finns mera att berätta om vad dessa kontakter som skapades genom Ilenes nyfikenhet på sin svenska släkt och PLF genom Britt Maria givit mig.

Kontentan av detta är: var inte rädd för att utnyttja de kontakter som dyker upp även om du tycker att du inte har tillräckliga kunskaper, detta är ett sätt att fördjupa dem.

Tack för mig

Karl-Inge Karlberg

Efterlysning

Jag söker information om nedanstående familjemedlemmar:

Hildegard finns inte i Sveriges Dödbok (1947-2003) så antagligen dog hon före 1947.

Nu är det frågan om någon kan veta något om familjen, deras söner var kvar i trakten.

Familjen Gustafsson bodde i Boholmsstugan 1895 och sonen August Ejnar är född där, de kom närmast från Gillberga Ytternäs, sonen Karl August är född där.

Personakt

Hildigard Karolina Svensson

Född 1872-11-20 Säterbo (U)

Immigrerade 1882-10-20 Gillberga (D)

Bosatt 1890 Råby Rekarne (D)

Bosatt 1891 Gillberga (D) 1)

Far: Bengt Svensson 1827-04-10 Visnum (S), Mon 1900-07-20 Gillberga (D).

Parkering på Dambergsgatan

Nyligen kunde vi i Eskilstuna-Kuriren läsa att boende på Dambergsgatan hade problem med alla bilar som parkerade där.

Situationen har under hösten/vintern varit extra besvärlig då ju en del av gatan varit blockerad p.g.a. byggnadsarbeten.

Jag vill uppmana alla medlemmar att visa största hänsyn när ni parkerar på Dambergsgatan så att boende längs gatan fritt kan köra in och ut på sina tomter. Extra utrymme kan behöva lämnas då snövallar snävar till gatan.

Sven Kallman

Mor: Anna Andersdotter 1834-06-28 Visnums-Kil (S) 1883-02-06 Torpa (U)

Gift med Karl August Gustafsson

Noteringar

Lysning 1893-12-31 Gillberga (D) 1)

Make/maka

Karl August Gustafsson 1870-05-14 Gillberga (D) 1)

Barn

Karl Gunnar Gustafsson 1894-03-25 Gillberga (D) 1) 1959-06-27 Eskilstuna Fors (D) 2)

August Einar Gustafsson 1896-09-16 Husby-Rekarne (D) 1) 1951-03-14 Råby Rekarne (D) 2)

Källor

1) Landsarkivet i Uppsala

2) sdb3

Bästa hälsningar

Sven Sköld,

tacksam för all hjälp till:
sven.skold@comhem.se

Kalendarium för 2006

Dag	Veckodag	Klockan	Aktivitet
25/2	Lördag		Resa till landsarkivet Uppsala.
11/3	Lördag	13.00	Årsmöte Hammaren i Eskilstuna.
18/3	Lördag		Släktforskningens dag.
22/4	Lördag		Anbyttardag Kaplansgården, Tumbo.
22/4	Lördag		Anbyttardag Katrineholm.
13/5	Lördag		Resa "Ut i det blå" med föreningen.
14/10	Lördag	13.00	Höstmöte.
2-3/12	Lördag/Söndag		Resa till Släktforskarnas hus i Leksand

Lokalen på Dambergsgatan 1 i Eskilstuna är öppen: Tisdagar och Torsdagar mellan kl. 13.00 - 18.00 och lördagar mellan kl. 10.00 - 14.00 från 14 januari till 6 maj 2006.

ABF-lokalen i Strängnäs är som vanligt bokad för träffar onsdagar jämna veckor våren 2006: från den 11/1, och framåt.

Ny logotyp?

Denna fråga har varit uppe till debatt flera gånger tidigare och för ett antal år sedan så inbjöds alla medlemmar att komma med förslag på en eventuellt ny logga.

På höstmötet 2005 var frågan uppe igen och mötet uppdrog till styrelsen att pröva det hela på nytt. Styrelsens uppfattning har varit att en ny logotyp skulle vara av värde. Den gamla loggan och de förslag som inkommit presenteras på vår hemsida och på anslagstavlan i föreningens lokal på Dambergsgatan och nu i detta nummer av Anbudet.

Tyck till och lämna dina synpunkter enligt medsänt dokument! Även andra förslag är välkomna.

Frågan avgörs slutligen av medlemmarna vid årsmötet.

Sven Kullman

Vad är då en logotyp och vad betyder den?

Enligt utlåtanden från några reklambyråer ska en logotyp fylla ett antal kriterier:

- **En logotyp skall inte bara vara snygg att titta på.** Den ska också vara gångbar och fungera i alla möjliga sammanhang, vara tydlig i färg och svartvitt, i små och stora format samt vara lätt att trycka på olika material och föremål.

- **En bra logotyp ska harmonisera med företagets/föreningens verksamhet och anda.**

Den ska vara lätt att känna igen, lätt att läsa, fungera i en bestämd färg men även i svart.

Logotypen är en viktig del i en grafisk profil. Den har en central roll och förknippas oftast med företagets/föreningens varumärke.

- **Logotypen är viktig för företagets image.** Är imagen ogenomtänkt eller bristfällig är det risk att företaget/föreningen inte syns, att man helt enkelt försvinner i mängden. Om imagen istället är genomtänkt och målmedvetet framtagen är mycket vunnet. Logo-

typen bidrar till en stor del av företagets/föreningens image.

• Vad är en logo?

Logotypen visar företagets själ. Den är egentligen företagets namn satt i ett speciellt utvalt typsnitt. Ibland är detta typsnitt unikt framtaget för ett företags logo. Typsnittets tjocklek, spårning och färg är också fastställda. Ofta ingår en unik symbol, speciellt framtagen för företaget och dess affärsidé. I dagligt tal säger man ofta logo eller logga istället för logotype. Företagsmärke är ett annat namn.

• Så ser en bra logo ut.

En bra logo är enkel. Så enkel att alla lätt kan uppfatta och känna igen den. Den är unik och genomtänkt och den säger någonting om företagets verksamhet. Den har oftast 2-3 färger men ska även fungera att tryckas i svartvitt. Den ska kunna uppfattas i såväl små som stora format, på allt från visitkort till utomhusskyltar.

- Så studera bilagan, välj ut din favorit och RÖSTA enligt den metod som passar dig bäst!

Anne Carlsson

Kallelse till årsmöte lördagen den 11 mars 2006

Härmed kallas föreningens alla medlemmar till
årsmöte i "Hammaren" med start kl 13.00.

Till det inledande föredraget är även allmänheten välkommen.

Mötet inleds med underhållningen:

"Är det sant?"

Leif Jacobsson

välkänd från Sörmlandsradion:

Berättar om folk han mött, platser han besökt, sjunger och spelar visor och melodier han hört när han under flera år har underhållit oss med Jacobssons Café och en mängd program om sörmlandsbygden och dess folk!

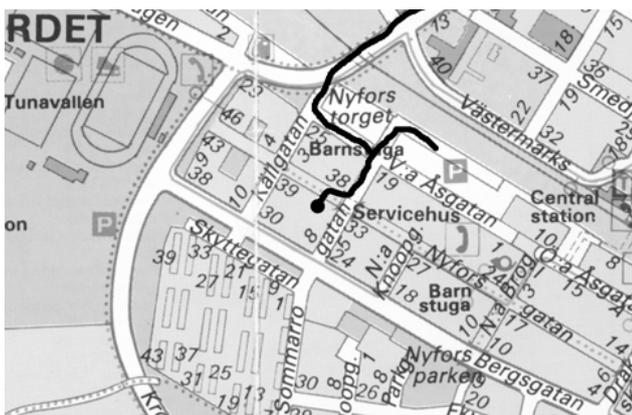
Kaffe/te serveras i pausen mellan föredraget och årsmötesförhandlingarna.

Förhandsanmälan behövs inte, men kom i god tid, det blir "knökfullt"!

"Hammaren" är kommunens lokaler på Nyforsgatan 37 i Eskilstuna,

Motioner till årsmötet skall ha inkommit till styrelsen senast den 1 mars 2006.

Parkering invid järnvägen.

*Hjärtligt välkommen önskar
styrelsen för Eskilstuna-Strängnäs
Släktforskarförening.*

Dagordning för årsmötet 2006-03-11

1. Årsmötet öppnas.
2. Val av ordförande och sekreterare för mötet.
3. Val av 2 protokolljusterare tillika rösträknare.
4. Godkännande av dagordningen.
5. Årsmötets stadgeenliga utlysande.
6. Föredragning av verksamhetsberättelse för 2005.
7. Fastställande av balans- och resultaträkning för 2005.
8. Föredragning av revisionsberättelse för 2005.
9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för 2005.
10. Budget, investeringar och handlingsprogram för 2006.
11. Fastställande av medlemsavgift för 2007.
12. Behandling av inlämnade motioner och förslag.
13. Val av styrelseordförande och övriga styrelseledamöter samt revisorer och revisorsuppleant samt valberedning.
- 13-1. Val av ordförande 1 år.
- 13-2. Val av 4 styrelseledamöter på 2 år (Mandatperioden utgår för Anita J Carlsson, Kjell Ivarsson, Karl-Inge Karlberg och Göran Thomasson).
- 13-3. Val av valberedning (Valberedningen för 2005 har varit Börje Jönsson och Börje Länn).
- 13-4. Val av revisorer. (Revisorer för 2005 har varit Gerd Niedergesäss och Hjördis Ohlsson och suppleanter Mats Adolfsson och Sven Kjellberg).
14. Rapport om pågående verksamheter.
15. Övriga frågor.
- 15-1. Fråga om ny logotyp (Föreningsmärke)
16. Årsmötet avslutas.

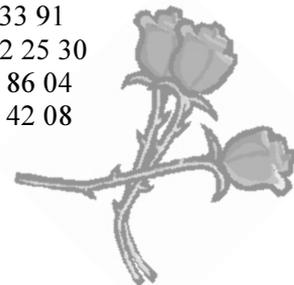

Ta gärna med tidningen till årsmötet

Nya medlemmar från 2005-12-15:

Jan Jakobsson	Skyffelvägen 8	633 69	SKOGSTORP	016 - 259 60
Inger Carlberg	Sadelmakarvägen 33	632 23	ESKILSTUNA	016 - 13 80 88
Barbro o. Klas Larsson	Snopptorpsgatan 13 A	633 58	ESKILSTUNA	016 - 14 81 58
Ingrid Karlsson	Ekenhillsvägen 3 B	632 39	ESKILSTUNA	016 - 35 29 51
Jan Axelsson	Bynäsvägen 24	632 36	ESKILSTUNA	016 - 42 00 51
Birgitta Karlsson	Ekorrvägen 32	645 40	STRÄNGNÄS	0152 - 149 95
Eva-Maja Vejlens	Hebbes väg 14	644 36	TORSHÄLLA	016 - 34 33 57
Ruth Udén	Lilla Lövhulta Sannero	635 07	ESKILSTUNA	016 - 14 41 89
Lennart Silfverforsen	Eka	635 14	ESKILSTUNA	016 - 600 10
Ruth Lundkvist	Skogvaktarvägen 77	633 49	ESKILSTUNA	016 - 14 56 89
Jarl Einar Johansson	Stenmansgatan 19 B	632 21	ESKILSTUNA	016 - 14 76 54
Camilla Skog-Sandelin	Rosendalsvägen 20 C	640 61	STALLARHOLMEN	0152 - 433 91
Lars Eriksson	Poppelgatan 22	733 37	SALA	073 - 062 25 30
Jan Ekström	Tapetserarvägen 1	632 23	ESKILSTUNA	016 - 51 86 04
Torgny Alström	Djurgårdsvägen 13	633 40	ESKILSTUNA	016 - 12 42 08

Vi vill hälsa alla nytillkomna medlemmar hjärtligt välkomna till vår förening med en symbolisk blomma och hoppas att ni känner er väl tillrätta i lokalerna och med oss "gamlingar". Stöt bara på om ni vill ha någon hjälp.

Vi inbjuder till en resa i Sörmlands historia. Lördagen den 13 maj anordnas en resa med buss.

Med vår egen "superguide" Bertil Rättzén som guide.

Vi startar i Eskilstuna från ICA Ekängens parkering kl. 8.00, möjligheter att kliva på bussen även vid Sveaplan och vid Tuna Park.

Vår första anhalt är **kalkbrottet i Forsby**, där vi får guidning.

Nästa mål är **Ericssbergs slott**, där vår guide verkat under många år. Vi skall bese parken och förhoppningsvis även kapellet.

Efter en kortare tur med bussen kommer vi till **Vrå Stenåldersby**.

Vår sista anhalt blir **Bie Hälso-brunn**.

Vi beräknar att vara tillbaka i Eskilstuna mellan 16.00-16.30.

Medtag matsäck och dryck för dagen. Pris 250 kr, för buss och guidningsavgifter.

Anmälan senast 24/4 till Arne/Anita Carlsson
Telefon 016-42 64 10

Om du hamnar i vår telefonsvarare: Ange minst förnamn, efternamn och telefonnummer.

E-post sänds till:
lily-anita@caritakonsult.se

Du kommer att få bekräftelse med inbetalningskort efter anmälnings-tidens utgång.

Med förhoppningar om en skön försommarslörddag.

Aktivitetsgruppen genom
Karl-Inge Karlberg

Temakväll

Kenneth Engvall från Lantmäteriet i Eskilstuna berättar om:

Historiska årtal för Lantmäteriet och dess betydelse.

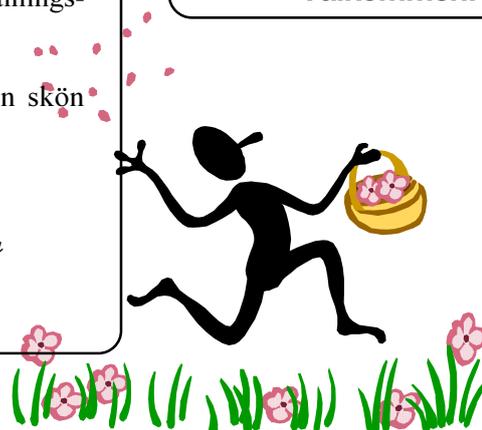
Lantmäteriets kartor och tillgängligheten av dem.

Plats på **ABF Kungsgatan 14** (vid Fristadstorget) i Eskilstuna.

Tidpunkt:

Onsdagen 15 mars kl 18.30

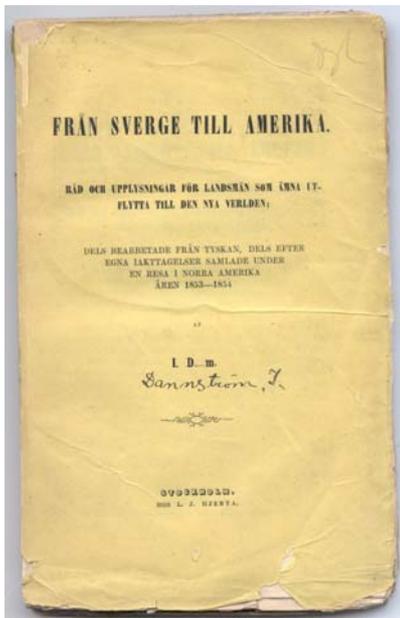
Välkommen!

Från Sverige till Amerika

I samband med julhelgerna fick jag en bok av goda vänner med ovanstående titel.

Underrubriken framgår av bilden. Den är författad av I. Dannström och tryckt på lövtunt papper 1855 hos L.J. Hjerta, Aftonbladets grundare. Boken är på 170 sidor och innehållet uppdelat i fem kapitel; Beslutet, Förberedelserna, Inskeppningshamnen, Hafvet och Amerika.

Jag har inte ännu lusläst boken men har funnit några intressanta konstateranden, bl.a. det att det är bäst att resa ut med tyska fartyg. ”....kunna vi ej med tillförsigt anbefalla utvandringen en bättre väg, då han ej med ett godt och ändamålsenligt inredt svenskt fartyg kan företaga öfverresan till den nya världen, än den öfver Bremen eller Hamburg.”

Snusförnuftigt konstaterar författaren att ”...utvandringen är ett så viktigt och mycket vågadt steg, att dess utförande ej nog allvarligt och mångsidigt kan tagas i öfvervägande.” Han resonerar sedan om de olika motiven för utvandring och avslutar stycket med uppmaningen: ”Akta dig för själfbedrägeri. Hvar och en är blott alltför benägen att tillägga sig de egenskaper, som äro egnade att föra utvandringen till et lyckligt resultat.”

I det avslutande kapitlet beskrivs hur

man i Amerika värderar olika yrkeskategorier. Om ”tjänstefolk” sägs att: ”Drängar, kuskar, pigor och kokerskor äro i Amerika begärliga artiklar. På dem är alltid rik afsättning; på det manliga tjänstefolket derföre, att så snart det lyckats dem hopspara ett par hundra dollars, de vanligen, så fort som möjligt, söka att sjelfva blifva oberoende, på det qvinnliga emedan, då deras uppförande äro godt och hederligt, giftermålet ej sällan höjer dem från pigståndet till en Lady. Svenska jungfrur äro för öfrigt mycket omtyckta i Amerika. Under resan dit böra de lära sig de för dem nödvändiga engelska fraser, på det de genast må kunna antaga tjänst i ett amerikanskt hus, hvilket alltid är fördelaktigast.”

Ja detta är några axplock från en bok som på olika sätt speglar utvandringen och utvandringen. Det var en sådan här bok som Robert i Mobergs Utvandrarerna läste och vi kan ha glädje av en dylik bok när vi vill ”sätta kött på benen”.

Sven Kullman

Fortsättningskurser i släktforskning

Våren 2002 satte vi oss några stycken i föreningen och diskuterade om vi skulle starta någon form av fortsättningscirkel i släktforskning. Vi hade då genomfört ett antal nybörjarciklar och kände att behovet fanns av att få lära sig lite mer om t.ex. emigranter, soldater, mantalslängder, domböcker mm. Efter att ha träffats några gånger och diskuterat, resulterade det i en fortsättningscirkel som startade hösten 2002 och leddes av Sven Kullman med ett antal gästföreläsare i olika ämnen. De som tagit fram materialet var förutom jag själv, Arne Carlsson, Bengt Bergman, Karl-Inge Karlberg, Lily Anita Carlsson, Sven Kjellberg och Sven Kullman. Dessa personer fungerade också som gästföreläsare.

Cirkeln innehöll 8 avsnitt:

1. Introduktion och kvalitet i släktforskningen. Historia.

2. Soldatforskning.
 3. Yrken, nutidsforskning.
 4. Mantalslängder, jordeböcker m.m.
 5. Domböcker, bouppteckningar och testamenten.
 6. Emigrantforskning.
 7. Datorn i släktforskningen. Släktforskning i storstad.
 8. Uppsamling. Utvärdering.
- Varje avsnitt var på 4 lektionstimmar, totalt 32 lektionstimmar.

Nästa steg var att vi ville köra cirkeln med en cirkelledare utan gästföreläsare. Eftersom ingen kände sig manad att utmana ödet så tog jag själv tjuren vid hornen och ställde upp som cirkelledare. Detta innebar att jag inför varje avsnitt var tvungen att fördjupa mig rätt mycket i respektive avsnitt. Efteråt kan jag se tillbaka på den tiden och konstatera att jag lärt mig oerhört mycket om släktforskning, onekligen ett bra sätt att utbilda sig själv.

Efter ett tag var det dags att utveckla detta ytterligare genom att dela upp det hela i mindre portioner och göra ”kortkurser” där man kan välja vilka avsnitt som man tycker är intressanta. Det resulterade i att vi satte oss några stycken och resonerade om hur vi skulle göra. De som ingick i gruppen denna gång var förutom jag själv, Börje Länn, Göran Thomasson, Karl-Inge Karlberg, Sven Kjellberg och Ulla-Britt Svensson. Efter ett antal träffar kom vi fram till att göra fyra kortkurser vilket vi också erbjuder till föreningens medlemmar (och även andra) under våren 2006 nämligen:

A. Soldater och emigranter

1. Soldater. Tonvikten läggs på indelta soldater och indelningsverket men även en del om värnpliktiga.
2. Emigranter. Tonvikten läggs på den stora emigrationen till Amerika ca 1660 – 1920, men även något om emigration till andra länder.
3. CD-skivor och Internet. Det finns en mängd CD-skivor att använda som stöd i släktforskningen. Det finns också en mängd Internetsidor som är intressanta för en släktforskare.

B. Mantalslängder och domböcker

1. Mantalslängder och jordeböcker.

Fortsättning på sidan 14

Fortsättning från sidan 13

Täcker tillsammans ca 400 år, från mitten av 1500-talet (om böckerna finns bevarade) fram till nutid.

2. Domböcker, bouppteckningar och testamenten.

3. CD-skivor och Internet. Se ovan under A.

C. Nutids- och storstadsforskning

1. Nutidsforskning. Vi definierar nutidsforskning som forskning på 1900-talet. Mycket är naturligtvis sekretessbelagt med det finns också en hel del som är offentlig handling.

2. Storstadsforskning. Stockholm innebär naturligtvis en hel del problem från 1860 och senare, men även en del andra städer kan vålla problem inte minst Eskilstuna.

3. CD-skivor och Internet. Se ovan under A.

D. Datorn i släktforskningen

1. Internet. Se ovan under A.

2. CD-skivor. Se ovan under A.

3. Dokumentation. Det finns ett 30-tal olika släktforskarprogram att välja på. Här får du prova ett urval av dessa och se vilka fördelar och nackdelar som de olika programmen har.

Varje cirkel omfattar 3 träffar och 4 lektionstimmar, totalt 12 lektionstimmar per cirkel.

Vad nästa steg blir vet jag inte, det får framtiden utvisa, möjligen kan det bli ytterligare fördjupning i varje ämne så att det blir en cirkel soldater och en om emigranter osv. Men som sagt det får framtiden utvisa.

Vi ser gärna att föreningens medlemmar ger synpunkter på hur våra cirkelar skall vara upplagda i framtiden. Har du synpunkter så hör av dig till någon i styrelsen, i första hand Ulla-Britt Svensson som är utbildningsansvarig i föreningen. Du kanske också känner att du vill ta en utmaning och bli cirkelledare i något ämne. Vi behöver fler cirkelledare, också då hör du av dig till Ulla-Britt eller någon annan i styrelsen.

Kjell Ivarsson

Gravstensinventering i Strängnäs

Kan du inte skriva och berätta lite om din inventering av gravstenar på Strängnäs gamla kyrkogård, varför, hur och vilken erfarenhet har det gett dig?

Den frågan fick jag av vår ordförande Sven Kullman som därmed satte igång en nyttig process, att verkligen fundera igenom vad arbetet gett mig rent personligt. Jag har ju ägnat tre somrar åt projektet, sommaren 2004 blev just inget gjort av olika anledningar.

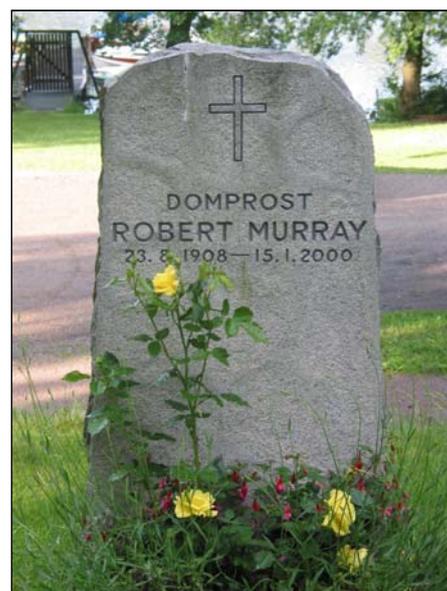
Att jag över huvud taget började med arbetet sommaren 2002 berodde på att jag för flera år sedan hade lyckan att snabbt lösa en fråga just genom att jag på Rötter (släktforskarförbundets portal på Internet) hittade min eftersökte person i en gravsteninventering från Jäders kyrkogård som en av föreningens medlemmar, Britt-Marie Andersson, gjort. Jag ville helt enkelt återgälda och kanske att någon annan släktforskare skulle bli lika glad som jag att hitta det man sökt. Det finns visserligen redan en inventering från Strängnäs men den rör fyrtio mycket gamla gravar som delvis redan finns inventerade i verket - Sveriges kyrkor: Södermanland, Strängnäs domkyrka.

Jag kontaktade alltså släktforskarförbundet och fick klartecken för Strängnäs samt deras blankett för inventering som innehåller alla uppgifter som är viktiga att komma ihåg att ta med. Den inventering jag gjort rör gravar upplåtna från kyrkogårdens tillkomst 1861 till omkring 1925. Det är alltså den kyrkogård som numera kallas Gamla kyrkogården och som ligger på ömse sidor om Mariefredsvägen, mellan vägen och Mälaren och mellan vägen och järnvägen. Kyrkogården har byggts ut och tagits i anspråk i tre etapper och det är den första som jag blev klar med hösten 2005.

Den andra delen som ligger utmed järnvägen tillskapades i början av 1920-talet och den räknar jag med att påbörja våren 2006. Antalet gravplatser är förmodligen ungefär detsamma, mellan 475 – 500. Den tredje delen ligger i anslutning till den första

utmed sjön och där är gravarna senare och känns just nu inte lika angelägna att dokumentera.

I databasen Gravsten-Sök på Rötter finns inga foton eller teckningar, den är ett rent register, underlaget från inventeringarna finns i Stockholm och Göteborg. Jag ville ju gärna använda min nya digitalkamera så jag fotograferade alla stenar förutom att göra den sedvanlig beskrivningen. Där måste jag säga att intresset från förbundets sida var svagt att bistå med svar om

hur stora, och därmed utrymmeskrävande, foton som var lämpligt. Analogt med de instruktioner som finns när det gäller Porträttfynd, som också ligger på Rötter, hade det varit till stor hjälp. Jag har alltså provat mig fram och därmed är foton lite ojämna i kvalitet och storlek.

För att det över huvudtaget skulle vara möjligt att göra inventeringen kontaktades kyrkogårdsförvaltningen som bistod med en karta med nummer på varje upplåten gravplats. Problemet är att numren inte stämmer med namnregistret som jag också fick en kopia av. Det är inte datoriserat och numreringen har förändrats under årens lopp så det innebär att man måste laborera med två olika nummerserier för samma gravplats. Det finns gravar som inte finns på kartan och det finns gravar som finns på kartan men inte i verkligheten eller i varje fall ingen gravvård och gravvårdar med oläslig in-

Fortsättning på sidan 15

Fortsättning från sidan 14

skription eller enbart ett förnamn och därmed omöjliga att hitta i namnregistret.

En verklig utmaning att lösa där tillgång till dödböckerna för Strängnäs varit en förutsättning (mikrofiche och läsapparat hemma!). Men alla som kommer utifrån då? Mestadels finns de i död- och begravningsboken med ett streck över hela uppgiften som markerar att de bara begravts här. Prästänkorna som kommer från hela stiftet kan man hitta i herdaminnet och så har jag haft en stor hjälp av min man som känner till det mesta om Strängnäs gamla invånare. Problemlösningar som alla släktforskare är väl bekanta med och som gör oss särskilt lämpade för det här arbetet.

För att hitta i inventeringen fick varje gravblankett ett nummer som är detsamma på fotot. På blanketten noterade jag också gravplatsens nummer från kartan. Naturligtvis ett namnregister, det ligger ju ofta flera personer, ja hela familjer, i varje grav och varje enskild människa måste gå att hitta. Det är verkligen inget sofistikerat system, fotona är inte länkade till beskrivning eller namnregister vilket man är bortskämd med i de flesta sammanhang idag men det är vad som stod mig till buds när jag började. Det kanske skulle vara något för någon programmerare, att skapa en bra programvara för gravstensinventeringar, handskan är kastad. Ett par personer har i alla fall hittat gamla släktingar med hjälp av registret som det fungerar idag.

Vad har arbetet gett mig personligen utöver nöjet av lyckad problemlösning (jag har inte gått bet på särskilt många)? För mig som bott permanent i Strängnäs sedan 1959 och arbetat i vad man kallar offentlig miljö och träffat många människor och arbetat med litteratur om bl.a. Strängnäs, har besöken på kyrkogården varit som att träffa gamla bekanta. Jag har hittat namn på anförvanter till människor som jag träffat eller känner, för att inte tala om alla dem som jag läst och hört talas om. Aha, är det en släkting, det hade jag ingen "aaning" om tänker man när sammanhanget klarnar. Jag

har också lagt till hänvisningar till litteratur där jag vet att personen ifråga finns med.

Man börjar fundera på sin egen plats i samhället, ska jag en gång ligga bland mina närmaste på en annan kyrkogård eller på den ort där jag verkat? Är graven en angelägenhet bara för släkten eller för alla besökare på kyrkogården? Speglar kyrkogården ett samhälle i förändring? Frågorna är många. Numera finns inga titlar på gravvårdarna, ingen har pampiga kedjor runt gravplatsen, alla stenar är i stort sett i samma höjd och ingen som sticker ut. Ett sätt att se på de här frågorna fick vi uppleva när vi i somras blev guidade på Helsingfors gamla kyrkogård.

Det var som att gå en konstrunda och då inte bara i den del där Finlands presidenter är begravda; många vanliga gravvårdar var små skulpturer och det fanns många mycket gamla gravvårdar. Man kan fundera, och kanske ligger det något i det vår dotter uttryckte när hon som liten under många år följde med runt till de olika konsthistoriskt intressanta kyrkorna på Gotland och såg gravarna på kyrkogården, "kom ihåg att jag ska ha häck och soffor". Det inte är realistiskt idag när gravvårdar plockas bort efter tjugofem år, men lite mer pietet mot de döda tycker jag vi kan ha råd med, kyrkogårdarna är en del av vårt kulturarv.

Är någon intresserad av att söka bland de 477 dokumenterade gravarna så går det bra i Eskilstuna-Strängnäs släktforskarförenings lokal i Eskilstuna, på Strängnäs bibliotek eller hos Genealogiska Föreningen på Släktforskarcentrum i Sundbyberg. Förhoppningsvis lägger också Sveriges Släktforskarförbund ut det på Rötter i databasen Gravsten-Sök, men då utan foton.

Margareta Bergquist

Redaktionens kommentar:

Vi har gjort en liten koll på skivan med stor förtjusning och beundran och slår gärna fast att Margareta har gjort ett fantastiskt jobb. Uppgifterna är lätt att hitta med sökfunktionen i Adobe Reader, bilderna mycket bra!

Grattis alla som kan nyttja den här skivan och tack Margareta!

Förord på skivan**Strängnäs gamla kyrkogård; dokumentation av gravar och gravvårdar.**

Kyrkogården som dokumenterats ligger mellan Mariefredsvägen och Mälaren.

Den del som kallas Klockartäppan, och skiljs från den äldre delen genom att den ligger något lägre, har inte tagits med eftersom det huvudsakligen finns yngre gravar där. Hela kyrkogården består av tre delar som tillkommit vid olika tider och därmed fått olika nummerserier på gravplatserna.

Med hjälp av gravkarta och namnregister har de nya numren angetts i registreringsblanketten och de stämmer därmed med gravkartan som sitter vid gravkapellet.

Den äldre delen av kyrkogården invigdes 1861 och gravarna där har dokumenterats fram till omkring 1925. Nya gravvårdar som tillkommit inom området har inte tagits med om de inte ligger på en äldre grav och därmed markerar släktskap eller annan anknytning.

Dokumentationen består av namnregister, en registreringsblankett för varje enskild gravplats, samt foto av varje gravvård. Eftersom dokumentationen påbörjades år 2002 och slutfördes hösten 2005 kan det skilja något i beskrivningen av de enskilda gravvårdarna.

Namnregistret hänvisar till registreringsblanketten för graven samt till gravnumret på gravkartan.

Beskrivningen av gravvården har gjorts bokstavstroget (versaler, gemener) och enligt Släktforskarförbundets rekommendation och med hjälp av den mall förbundet tillhandahåller. Dock har jag använt samma textformat som man tidigare gjort vid beskrivningen av de gamla gravarna runt domkyrkan (Strängnäs domkyrka I:2 / Erik Bohrn) och skrivit inskriptionen löpande där **ett snedstreck (/) betyder ny rad.** Med hjälp av fotot som har samma nr. som blanketten kan man lätt se hur inskriptionen ser ut i verkligheten.

Strängnäs, oktober 2005

Margareta Bergquist

Församlingsförändringar genom åren

Vår tidigare redaktionsmedlem Alve Mårtensson tog på sig att försöka reda ut hur församlingarna i Strängnäs kommun har förändrat sig under årens lopp.

Han tog kontakt med Jessica Engström som är Registrator på Strängnäs Stift och fick följande mycket utförliga beskrivning.

Vi inleder artikeln med ett utdrag ur Jessicas korrespondens med Alve:

Hej!

Jag har gjort en lista med församlingarna inom Strängnäs kommun med vad pastoraten och församlingarna har hetat under århundraden. Jag har använt Strängnäs stifts herdaminnen av K A Hagström, Strängnäs stifts herdaminnen av Magnus Collmar och olika årgångar av Matriklar över Sveriges prästerskap.

De församlingssammanslagningar som har ägt rum de senaste 10 åren beror på att man antingen har haft problem med att få ihop tillräckligt många förtroendevalda, ej har kunnat uppfylla gudstjänstkravet enligt Kyrkoordningen eller att de vill förenkla sin administration m.m.

Jag hoppas att ni i föreningen kan ha nytta av dessa uppgifter. Du/ni är också välkommen till kansliet om du/ni vill leta efter mer uppgifter om någon/några församlingar i våra böcker.

Mvh

Jessica Engström

Nuvarande Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö

1279 Ecclesia sanctorum apostolorum Petri et Pauli in Strengenes.

1304 Ecclesia Catehedralis 1304.

1403 Straengianaes.

1489 Strengxnes.

1500- Strengnäs stads- och landsförsamlingar.

Medeltiden: Strängnäs pastorat som bestod av Strängnäs stad och socken.

Äldre vasatiden: Strängnäs pastorat omfattande Strängnäs stad och socken i Åkers härad.

En del av socknen låg åtminstone tidvis i Selebo härad.

Den yngre vasatiden: Strängnäs pastorat omfattande Strängnäs stad och socken i Åkers härad.

1810—1875: heter det antingen Strängnäs stads- och landsförsamlingar eller Strängnäs stad och socken.

1876-1958: Strängnäs stads- och landsförsamlingar.

Någon gång mellan 1958 och 1962 bildar Strängnäs stads- och landsförsamlingar och Aspö församling ett pastorat.

Fr.o.m. 2002-01-01 bildas nya Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö

1390-tal – Aspö

Medeltiden: Aspö, även kallat Husabo-Aspa och Aspa i Sylbo (Syla) hundare.

Äldre vasatiden: Aspö pastorat omfattande Aspö socken i Selebo härad.

Den yngre vasatiden: Aspö pastorat omfattande Aspö socken i Selö härad.

1810-2001-12-31: Aspö församling. Någon gång mellan 1958 och 1962 bildar Aspö församling tillsammans med Strängnäs stads- och landsförsamlingar ett pastorat.

Fr.o.m. 2002-01-01: försvinner Aspö som församling och nya Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö bildas.

Nuvarande Vårfruberga och Härads pastorat

1300-tal Fogdö.

Från 1540-talet bildar Fogdö församling och Helgarö församling ett pastorat.

Helgarö (Ecclesia sancta in Helgarna 1233, Helgarna 1310 och Haelg-Arna sockn 1457)

Medeltiden: Fogdö och Helgarö pastorat

Äldre vasatiden: Fogdö pastorat. Omfattade Fogdö och Helgarö församlingar i Åkers härad.

Yngre vasatiden: Fogdö pastorat. Omfattade Fogdö och Helgarö församlingar i Åkers härad.

1810-1958 Fogdö och Helgarö pastorat. Omfattade Fogdö och Helgarö församlingar.

Någon gång mellan 1958 och 1962 bildades Vansö pastorat som bestod av Vansö församling, Härads församling, Fogdö församling och Helgarö församling.

2001-01-01 upphörde Fogdö församling, Helgarö församling och Vansö församling och nya Vårfruberga för-

samling bildades. Pastoratets namn blev Vårfruberga och Härads pastorat.

2006-01-01 bildas nya församlingen Vårfruberga-Härads församling

1310 Vansö

1457 Vangsiö sokn

Från 1500 talet bildar Vansö församling och Härads församling ett pastorat.

1383 Liffiahaeredh

1385 Lifuaehaeret

1407 Livaehaeradh

1420 Haeradhis

Från 1500-talet bildar Vansö församling och Härads församling ett pastorat

Medeltiden: Vansö pastorat. Vansö cum annexa. Låg i Strängnäs prosteri och Akerbo hundare. Annexan var Härad, vars äldsta namn var Liuiaherat, vilket skall tolkas som område vid Liviaån (nu Eksågsån).

Äldre vasatiden: Vansö pastorat. Omfattade Vansö och Härads socknar i Åkers härad med undantag för åren 1584-1587, då församlingarna hade skilda kyrkoherdar.

Yngre vasatiden: Vansö pastorat. Omfattade Vansö och Härads socknar i Åkers härad.

1810-1958 Vansö (Wansö) och Härads pastorat.

Någon gång mellan 1958 och 1962 bildas Vansö pastorat som bestod av Vansö församling, Helgarö församling, Fogdö församling och Härads församling.

2001-01-01 upphör Vansö församling, Fogdö församling och Helgarö församling och nya Vårfruberga församling bildas. Pastoratets namn är Vårfruberga och Härads pastorat.

2006-01-01 Nya Vårfruberga-Härads församling bildas.

Nuvarande Mariefreds församling:

1499 Monasterium Pacix Mariae

1511 Mairefrijdh

1515 Mariafridtz Kloster 1515

1500-talet **Mariefred** och Kärnbo med Taxinge annexförsamling

1275 Kyrnum

1314 Kyrnae

1343 Kiaernum

1453 Kerna

1500-talet Mariefred och **Kärnbo** med Taxinge annexförsamling.

Fortsättning från sidan 16

1280 Thaxunge

1453 Taffsunge

1500-talet Mariefred och Kärnbo med

Taxinge annexförsamling

Medeltiden: Kärnbo pastorat

Äldre vasatiden: Kärnbo pastorat. Bestod av Kärnbo socken i Selebo härad och Taxinge socken i Öknebo (nu Selebo) härad. Taxinge synes 1529-1532 ha varit avskilt till eget pastorat.

Yngre vasatiden: Mariefreds pastorat. Bildades 1605 vid grundandet av Mariefreds stad av gamla Kärnbo pastorat med Kärnbo socken i Selebo härad och Taxinge socken i Öknebo härad.

1810 Mariefreds Stad, Kärnbo och Taxinge

1823-1871 Mariefreds Stad med Kjernbo Landsförsamling och annexet Taxinge

1872-1885 Mariefreds Stad med Kernbo Landsförsamling och annexet Taxinge

Ibland har Kernbo stavats med e ibland med ä.

1891-1892 Mariefreds Stadsförsamling, Kernbo och Taxinge

1924-1966 Mariefred, Kärnbo och Taxinge

1967 Mariefred och Taxinge. Kärnbo församling upphör och går in i Mariefreds församling.

Någon gång mellan 1967 och 1971 lämnar Taxinge församling pastoratet.

1971 – Mariefreds församling

Nuvarande Stallarholmens församling:

1281 Thorsn

1319 Thorns

1346 Thorsund

1400 Thorns sokn

1483 Torsen

1500-talet Toresund

Medeltiden: Toresunds pastorat. Bestod av Thorsn i Strängnäs prosteri och Silbo hundare.

Äldre vasatiden: Toresunds pastorat. Omfattade Toresunds socken i Selebo härad.

Yngre vasatiden: Toresunds pastorat. Omfattade Toresunds socken i Selebo härad.

1810-1892 Thoresund, ibland stavat med h ibland stavat utan h.

1924-1958 Toresund

Någon gång mellan 1958 och 1962 bil-

dade Ytterselö, Överselö och Toresund ett pastorat

1962-2001 Ytterselö, Överselö och Toresund

2002- Stallarholmens församling bildades och församlingarna Ytterselö, Överselö och Toresund upphör.

1334 Tuna i Syla

1356 Tuna Syla

1411 Yttra silo

1500-talet Ytter-Selö

Medeltiden: Ytterselö pastorat. I medeltida akter också kallat Tuna, Tunasila, Ytra Sila, Tuna uppa Sila etc. Låg i Strängnäs prosteri och Sylbo hundare.

Äldre vasatiden: Ytterselö pastorat. Omfattade Ytterselö socken i Selebo härad.

Yngre vasatiden: Ytterselö pastorat. Omfattade Ytterselö socken i Selebo härad.

1810 Ytter-Sellö

1823-1892 Ytter Selö, ibland med bindestreck emellan orden och ibland utan bindestreck.

1924-1958 Ytterselö

Någon gång mellan 1958 och 1962 bildade Ytterselö, Överselö och Toresund ett pastorat.

1962-2001 Ytterselö, Överselö och Toresund

2002- Stallarholmens församling bildades och församlingarna Ytterselö, Överselö och Toresund upphör.

1314 Whuidae kirkyu

1393 och 1395 Yfra Sila [Syla]

1397 Ulvilda kirkia på Sila

1408 Sancta Ulvilda sokn

1485 Öffra Sela

1493 Öfver Sele

Medeltiden: Överselö pastorat. Låg i Sylbo hundare och Strängnäs prosteri. Uppträder under medeltiden under många namn, dels av typen Yffra Sila, Öffra Sila etc, dels som Sancta Vivilla sokn eller Wuilda kirkyu, understundom som Ecclesias Vluildis in Silae.

Äldre vasatiden: Överselö pastorat. Omfattade Överselö socken i Selebo härad.

Yngre vasatiden: Överselö pastorat. Omfattade Överselö socken i Selebo härad.

1810 Öfver Sellö

1823-1892 Öfver Selö, ibland med bindestreck emellan orden och ibland utan bindestreck.

1924-1958 Överselö

Någon gång mellan 1958 och 1962 bildade Ytterselö, Överselö och Toresund ett pastorat.

1962-2001 Ytterselö, Överselö och Toresund

2002- Stallarholmens församling bildades och församlingarna Ytterselö, Överselö och Toresund upphör.

Nuvarande Åker-Länna församling

1310 Akir

1500-talet Åker och Länna.

Åker hade Ärja till annex under medeltiden. (Arem, Aerem, Aereme sokn 1379, Aermo 1499).

Medeltiden: Åkers pastorat. Åker i Strängnäs prosteri och Åkerbo hundare. Åker cum annexa. Annexan var Länna, som efter att tidigare ha varit eget pastorat senast 1355 och förenats med Åker men blott för att 1428 på nytt omtalas som eget pastorat. Vid den nya tidens inbrott hade Åker som annex icke blott Länna utan även Ärja som förut varit annex till Kärnbo.

Äldre vasatiden: Åkers pastorat. Omfattade Åkers och Länna socknar i Åkers härad samt Ärja socken, som tidigare låg i Selebo härad. Ärja gick upp i Åker på 1500-talet. Länna var 1574-1581 tillfälligt avskilt till eget pastorat.

Yngre vasatiden: Åkers pastorat. Omfattade Åkers och Länna socknar i Åkers härad samt Ärja socken, som förr låg i Selebo härad.

1810-1892 Åker och Länna, ibland har Länna stavats med e istället för ä. Den 22/2 1889 ströks sockennamnet Ärja ur alla officiella akter. Socknen hade då sedan länge varit inkorporeerad i Åker.

1924-2001 Åker och Länna

2002- Åker-Länna församling. Fr.o.m. 2002-01-01 slogs Åker och Länna församlingar ihop till en församling.

1430 Lena

1500-talet Åker och Länna.

Medeltiden: Länna pastorat. Hade före 13/10 1355, troligen till följd av digerdöden, lagts som annexa under Åker. Omtalas dock 1428 åter som eget pastorat.

Äldre vasatiden: Länna pastorat. Mellan åren 1574 och 1581 var Länna socken i Åkers härad för en tid avskilt från Åker och Ärja till ett eget pastorat.

Viktor Rydberg

Ni kanske undrar varför denna lite vaga rubrik. Det tarvar en förklaring.

Jag, var som så många vintrar förr (Viktor Rydbergs Tomten, artikelförfattarens kommentar) uppe i Leksand och Släktforskarnas hus 27-30/12.

Jag kanske måste förklara vissa saker. Jag har de senaste (åtminstone 4 åren) varit där, på mitt favoritställe.

Det började alltså den 27:e med att jag efter all julskinka- och lutfiskätande åkte dit upp. Jag åkte ganska sent på dagen, så att jag skulle få tid för att sova ut hemma.

Alltid när jag åker järnväg brukar det ju strula på något vis, men konstigt nog så gjorde det inte nu.

Till sist så kom jag dit upp, ganska sent på eftermiddagen. Och eftersom jag visste att Släktforskarnas hus i mellandagarna stängde kl 16.00, så stressade jag inte dit.

(Jag brukar ALDRIG stressa, men det är många som säger att jag gör det.

På onsdagen så ställde jag klockan på väckning kl 7.00 så att jag skulle hinna så mycket som möjligt, både att äta och släktforska. Då blev det arbete och åter arbete. (Anbudet nr 4 2005).

På kvällen så gick jag med fyrkantiga ögon in till Leksand för att äta. (Jag hade inte tid eller heller inte råd att äta middag på Moskogen).

När jag så kom ner till Släktforskarnas hus på torsdagen, efter allt pulsande, så upptäckte jag att man hade en "ny" CD där. Den heter Bylängd 1628-1750 Grangärde. Den innehåller mycket matnyttigt från den församlingen. Inte bara bylängder utan mycket annat. Jag hade en person som var född i den församlingen, så jag fick fram 3 generationer längre tillbaka.

Vilken lycka!

Under fredagen hade jag först planerat att inte studera någonting, men det gick inte. Jag höll på en halv dag.

Därefter började hemfärden med tåg. Det gick bra till Sala.

Där skall man ju byta tåg och det gjorde jag. Men det tåg som jag då gick till startade inte.

Efter c:a 30 min. sade man i högtalaren att det varit någon form av urspårning mellan Sala och Västerås, så de visste inte vad som skulle ske! Efter ytterligare c:a 10 min sade man att vi skulle få ersättningsbuss från Sala till åtminstone Västerås.

De skulle återkomma med hur vi skulle ta oss vidare. Väl på bussen så fick vi inga uppgifter alls. I Västerås var det stor uppståndelse. Efter ha fått tag på stationspersonal (vilket inte var det lättaste) så fick jag reda på att jag skulle få vänta ytterligare c:a 45 min på tåget sista biten från Västerås till Eskilstuna.

Nåväl, jag kom hem efter c:a 2,5 timmes restid från Sala!

"Trevlig resa".

Adde

Några Disgentips

Ett enkelt sätt att kontrollera om det i arkivet finns anor som har fel kön.

Börja med att välja **verktyg**, sedan **statistik**. Bocka för **namn** och **förnamn män**.

Markera rutan **sortera efter frekvens**. **Samla statistik och skriv ut**. Välj **alla inmatade personer**. **Skriv ut till textfil**. Välj att **granska** listan. Du har nu en lista på alla förekommande mansnamn. Börja med att granska listan längst ned, där namnen bara förekommer en gång. När du nu granskar listan så kanske du finner efternamn som hamnat i fel fält när du registrerade personen. Du kan kanske också hitta kvinnliga förnamn som visar att personen fått fel kön vid inmatningen. **Tex. Karin**. Skriv upp felet och välj **avbryt**.

Välj nu **sök**, och välj att **söka personer**. **Nollställ allt** i söklistan skriv in namnet som du skrivit upp, (Karin). Se till att rutan **bara män** är bockad. Du får då upp personen som det är dags

att ändra kön på. Den proceduren innebär att koppla loss, byta kön, och koppla tillbaka.

Läs om detta i DG8:s manual.

När detta är klart så kan du göra en motsvarande lista på **förnamn kvinnor** för att se om något mansnamn eller efternamn felaktigt hamnat där.

En av mina söner har hjälpt mig med att skapa ett program i Windowsmiljö som vi kallar Dubblettfilter. Det är ett hjälpmedel för att söka igen personer som förekommer på två ställen i samma arkiv. Programmet fungerar bäst om man har alla sina anor samlade i en flock.

Först så gör man en söklista med enbart män eller kvinnor. Därefter skapar man en fil med alla anor sorterade efter födelsedatum Sedan är det dags att starta programmet och hämta filen. Därefter väljer man att visa endast dubletter. Då sorterar programmet bort alla unika födelsedatum, och endast de som förekommer två eller

flera gånger blir kvar. Återstående Ca 10 % av anorna är då de som är intressanta och det är betydligt lättare att leta fram, dels dubblade personer, men också tvillingar mm.

Om Du är intresserad så postar jag en diskett med programmet, lite bruksanvisningar och två hjälpfiler.

Om du är tveksam så kontakta mig och skicka ev. Din säkerhetskopia till mig så söker jag igenom om där finns dubblade personer.

Vi vill inte att programmet sprids utan vår kännedom.

Hälsningar

Runar Hortlund

Bergaåsvägen 7
632 33 ESKILSTUNA

DIS medlem 6015, ESSF medlem 46,
Pitebygdens ...medlem 491
runar.hortlund@telia.com
016 - 42 60 33

Har du dina rötter i Tumbo, Torshälla Land / Stad, Tumbo eller Råby-Rekarne församlingar i D-län?

Eskilstuna – Strängnäs Släktforskarförening anordnar i samarbete med berörda hembygdsföreningar:

Anbyttardag i Kaplansgården i Tumbo

Lördagen den 22 april 2006 kl. 10.00 – 15.00

Är du intresserad av att vara med så vill vi ha din anmälan så snart som möjligt, dock senast 31 mars 2006 till:

Karl-Inge Karlberg
Mellanvägen 35
633 69 SKOGSTORP
Tfn: 016 – 252 57

Allra helst vill vi ha din intresseanmälan till

E-post:
essf.arr@telia.com

- En bonde och en präst hade krockat i en vägkorsning. De stod och tittade på bilarna som blivit ordentligt tillbucklade, prästen sa till bonden:

- Svär du som får göra det!

- Tre killar sitter och snackar.

- Konstigt va,

när min fru åkte till BB läste hon en bok som hette Två bröder. Å sen fick hon tvillingar!

- Å min fru läste De tre musketörerna innan vi fick trillingar! Men varför är du så blek Erik?

- Min gravida fru håller just på med Ali Baba och de fyrtio rövorna!!

- Algot är hos doktorn som säger:

- Ni måste promenera minst en timme varje dag för att hålla er i form! Algot:

- Ska de vara före eller efter de att ja har burit ut posten?

- Korpralen i vakten på regementet hejdar värnpliktige Älan när denne kommer med en systempåse i handen

- Vad har du i påsen?

- Sprit, korpral!

- Vet du inte att det är förbjudet att ha med sig sprit in på regementet? Släng den i gatan genast!

PANG! KRASCH! KLIRR! Flaskorna går i tusen bitar och spriten flödar.

- Nu blir nog Översten riktigt förbannad, korpral!

- Den tidigare nämnde Älan skulle gifta sig. På dagen före bröllopet ville han tala ut med sin blivande gemål.

- Vi får inte ha några hemligheter för varann. Så nu tänker jag berätta för dej om alla tjejer jag har haft!

- Men det har du ju redan gjort en gång!

- Jo, men det var ju för tre veckor sen!!

Bröllopet ställdes in!

- Den gamle sjömannen Sander berättar minnen från färderna på de sju haven:

- Å en gång på Atlanten gick vågerna så höga att dom slog in i skorstenen! Eldarna va tvugna å bära upp röken i hinkar!

- Från skolan:

- Vad sjöng ni på skolavslutningen när er fröken gick i pension?

- Du gamla du fria!

Morgongåva.

Enligt Nationalencyklopedin (NE) är morgongåvan brudgummens gåva till bruden på morgonen efter bröllopet.

Gåvan utlovades enligt landskapslagarna redan på fästningsstämman, när äktenskapsavtalet slöts mellan kvinnans målsman, giftomannen och fästmannen. Den kunde bestå av såväl fast som lös egendom och var hustruns enskilda egendom

Morgongåvan förvaltades av mannen och utbetalades först vid hans död som en form av änkeförsörjning. Enligt stadslagarna utgick den endast om hustrun barnlös överlevde mannen. I Magnus Erikssons stadslag och i Magnus Erikssons och Kristoffers landslagar infördes maximibelopp för morgongåva av hänsyn till mannens arvingar.

Under 1600-talet uppfattades inte längre adelsmännens morgongåvor som gåvor med full äganderätt för hustrun utan endast som gåvor med nyttjanderätt för den efterlevande hustrun för tiden från mannens död till hustruns död. Jordegendom återgick därefter till mannens släkt medan övrig egendom fördelades enligt då gällande arvsregler.

Morgongåveinstitutet fanns kvar i 1837 års lag med bibehållen skillnad mellan lands- och stadsrätt. Morgongåvan var enligt lagen obligatorisk. Med införande av lika arvs- och giftorätt för man och kvinna 1845 infördes samma villkor för åtnjutandet av morgongåva på landsbygden som tidigare gällt i städerna, dvs. endast barnlösa änkor fick njuta avkastningen av morgongåva.

Då hustru genom 1920 års giftermålsbalk erhöll arvsrätt efter mannen, om det inte fanns några bröstarvingar eller adoptivbarn, avskaffades morgongåveinstitutet.

I **1734 års lag** läser vi att morgongåvan var avsedd som änkeförsörjning och utföll först vid mannens död. Avled hustrun före mannen utgick ingen morgongåva. Den utfästes i samband med vigseln och förvaltades av mannen. Morgongåva togs av mannens enskilda lott i boet. Den kunde ges i såväl fast som lös egendom.

Morgongåva i fast egendom uppgick till högst 1/3 av mannens behållna lott i lös och fast egendom. Den tidigare utfästa morgongåva avstämde mot mannens dödsbo och övergick den 1/3 av mannens lott reducerades den till denna nivå. Kvinnans äganderätt till morgongåva i fast egendom var be-

gränsad. Hon hade rätt att bruka och nyttja den, men kunde inte sälja eller testamentera bort den. Vid hennes död tillföll morgongåvan mannens arvingar.

Giftet änkan om sig måste hon återlämna morgongåva i fast egendom. Morgongåva i lös egendom uppgick till högst 1/10 av mannens behållna lott i lös och fast egendom. Efter mannens bortgång hade kvinnan full äganderätt till morgongåvan.

Morgongåva var ingen frivillig gåva, trots att namnet antyder det. Var inte morgongåva utfäst, så antogs att hälften av det som angavs i lagen var morgongåva. Morgongåva utgick enligt 1734 års landslag oberoende om kvinnan hade barn med mannen eller inte. Enligt stadsrätten hade makarna lika giftorätt och morgongåva utgick endast om hustrun inte hade några barn med mannen.

I samband med att man och kvinna fick lika giftorätt och arvsrätt 1845 ändrades reglerna även för morgongåvan, och den utgick endast om kvinnan inte hade några barn med en avlidne man.

Saxat ur Uddevalla-Bladet nr. 3 Augusti 2004

Ulla Axner

Eva och Kjell Ivarsson i förgrunden

En djupt koncentrerad Ulla-Britt

Några bilder tagna av Krister W Nilsson under en genomgång med Ulla Axner som gav massor med bra tips om hur man betar sig som cirkelledare och lärare på våra kurser och cirklar.

Nej Ulla-Britt sover inte, hon smälter alla visdomsord under full koncentration! Nej ska sanningen fram så satsar hon för fullt inför en av sina pärlande skrattsalvor! Vi hade oerhört trevligt, som alltid på våra möten!!!